

LOfavør

Kollektiv hjemforsikring

Forsikringsvilkår av 01.01.2013

LOfavør
Tlf: 815 32 600
lofavor.no

SpareBank 1 Skadeforsikring AS,
Postboks 778 Sentrum, 0106 Oslo
Foretaksregisteret: NO 915 651 232
www.sparebank1.no/forsikring

Innholdsfortegnelse

Generell informasjon	side 3
Sikkerhetsforskrifter og ansvarsbegrensninger	side 4
Vilkår.....	side 6
Vilkår LOfavør Kollektiv hjemforsikring.....	side 6
Pkt 1 Hvem forsikringen gjelder for.....	side 6
Pkt 2 Hvor forsikringen gjelder.....	side 6
Pkt 3 Hva forsikringen omfatter	side 7
Pkt 4 Hvilke skader som erstattes	side 9
Pkt 5 Erstatningsberegning.....	side 13
Pkt 6 Egenandel	side 14
Pkt 7 Ansvar.....	side 15
Pkt 8 Rettshjelp.....	side 17
Pkt 9 Yrkesskade.....	side 19
Pkt 10 Når medlemmet faller bort.....	side 20
Pkt 11 Fordeler for husstander med flere medlemmer	side 20
Pkt 12 Fordeler for flere medlemmer på samme arbeidsplass	side 21
Naturskadeforsikring.....	side 21
Generelle vilkår.....	side 23

Generell informasjon

Vilkår for LOfavør Kollektiv hjemforsikring av 01.01.2013, dette avløser vilkår av 01.01.2011.

Disse vilkår gjelder for forsikring av innbo og løsøre (hjemforsikring). Informasjon om endring i forsikringsvilkårene gis i forbundenes medlemsblader (fagbladene).

Med selskapet nevnt i disse vilkår menes SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Foretaksregisteret NO 915 651 232.

Forsikringen reguleres av lov om forsikringsavtaler av 16.juni 1989, og lovgivningen for øvrig, likevel slik at beviset og vilkårene går foran der de skiller seg fra lovbestemmelser som er fravikelige.

Ved skade

Meldefrist

Retten til erstatning bortfaller dersom kravet ikke er meldt innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet

Klagerett

Klager i forbindelse med erstatningsoppgjøret sendes til:
SpareBank 1 Klagenemnd, Postboks 778 Sentrum, 0106 OSLO eller
Finansklagenemnda, Postboks 53 Skøyen, 0212 OSLO.

Sikkerhetsforskrifter og ansvarsbegrensninger

Ansvarsbegrensninger ved risikoendringer med videre, jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-6 og 4-7

Sikrede skal gjøre det som med rimelighet kan forventes for å avverge eller begrense skaden. Selskapets ansvar kan reduseres eller falle bort dersom

- boligen helt eller delvis brukes til annet enn bare beboelse
- boligen er fraflyttet, det vil si ikke lenger er i bruk som bolig. Dette gjelder ikke ved brann og naturskade

Sikkerhetsforskrifter, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8

Sikkerhetsforskriftene skal forebygge faren for eller begrense omfanget av skader. Har sikrede forsømt å overholde, eller å påse at de blir overholdt, kan selskapets ansvar settes ned eller falle helt bort.

Brann

Boligen skal ha

- godkjente røykvarslere som skal plasseres slik at de tydelig høres på soverom
- husbrannslange som kan nå alle rom eller 6 kg's pulverapparat

Vann

Sikrede skal sørge for

- at alle rom i bygningen er tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer
- å ha vaskemaskin/oppvaskmaskin i rom med sluk eller ha innebygget stoppeventil

Tyveri-/innbruddssikring

- Bygning må være forsvarlig sikret mot tyveri og hæververk. Dører, vinduer og andre åpninger skal være lukket og låst, ikke i luftstilling. Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
- I andre bygninger enn boligbygning, skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdisaker oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret.
- Gjenstander som midlertidig befinner seg utenfor forsikringsstedet og ikke er inne låst, skal ikke forlates uten tilsyn. Container, garderobeskap og oppbevaringsenhet på sikredes arbeidsplass skal være låst.
- Løsøre og yrkesløsøre som etterlates i bil eller fritidsbåt skal oppbevares i separat, låst bagasjerom eller tilsvarende rom uten innsynsmulighet. Når det oppbevares løsøre og yrkesløsøre i påmontert bagasjeboks, skal denne være låst.
- Løsøre og yrkesløsøre som etterlates på motorsykkel skal oppbevares i separat låst bagasjeboks-/veske uten innsynsmulighet.

Låsing av sykkel

Sykler og sykkeltilhengere skal være låst når de ikke er i bruk. Sykler med verdi over

10 000 kroner skal låses med FG - godkjent sykkellås (FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd)

Vedlikehold

- Sikrede skal sørge for vedlikehold av og tilsyn med bygning og løsøre for å unngå skade.
- Sikrede skal sørge for snømåking av tak, balkong og terrasse på bygning for å unngå skade.
- Arbeid skal utføres etter gjeldende forskrifter. Elektro- og VVS-arbeid skal utføres av autorisert håndverker.

Gassanlegg og tanker/beholdere med brannfarlig væske og kjemikalier

- Produsentens anvisning/bruksanvisning skal følges.
- Myndighetenes regler for installasjon, reparasjon, drift, vedlikehold og kontroll skal følges.

Reglene er beskrevet i forskrift av 8.juni 2009 nr. 602, håndtering av farlig stoff med tilhørende veiledning og temaveiledninger utarbeidet av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap.*

Emballering/pakking

Forsikrede gjenstander som skal transporteres, skal være tilstrekkelig og hensiktsmessig emballert for å tåle transport.

Utgifter til rettsbehandling

Sikrede skal ved eventuell dekning av utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten innhente forhåndsgodkjenning av selskapet.

Saksomkostninger ved forlik

Sikrede skal ved eventuell inngåelse av avtale om saksomkostninger ved forlik innhente forhåndsgodkjenning av selskapet.

*Lov og forskrift som det henvises til i sikkerhetsforskriftene, kan fås ved henvendelse til selskapet.

1. Hvem forsikringen gjelder for

- Medlemmet som er nevnt i forsikringsbeviset.
- Medlemmets ektefelle, registrerte partner, samboer og andre medlemmer av den faste husstand som har felles adresse med medlemmet i Folkeregisteret. Bokollektiv og lignende regnes ikke som en husstand.
- Barn som tilhører medlemmets husstand og som bor hjemme, eller bor borte på grunn av utdanning eller førstegangstjeneste, og ikke har meldt adresseendring til Folkeregisteret.
- Egne barn som ikke bor hos medlemmet, omfattes av forsikringen inntil fylte 20 år.
- Ved eierskifte gjelder forsikringen inntil ny eier har avtalt forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

En person regnes ikke som ektefelle lenger enn til det tidspunkt det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Ved faktisk separasjon/samlivsbrudd mellom medlemmet og medlemmets ektefelle/samboer/registrert partner, gjelder forsikringen inntil ny forsikring er avtalt, men ikke lenger enn 2 måneder etter at partene flyttet fra hverandre.

Ved dødsfall gjelder bestemmelsene i **punkt 10**.

Forsikringen gjelder også for yrkesaktive medlemmer med fast bostedsadresse utenfor Norden når disse midlertidig oppholder seg i Norden (se likevel fotnote til **punkt 3.1** om begrenset forsikringssum).

Forsikringen gjelder ikke til fordel for innehaver av panterett i løsøre.

Opphører medlemskapet, gjelder forsikringen inntil ny forsikring er avtalt, men ikke lenger enn 14 dager etter at det er sendt/gitt melding til vedkommende om at forsikringen trer ut av kraft. Under alle omstendigheter bortfaller forsikringen senest 2 måneder etter at medlemskapet opphørte.

2. Hvor forsikringen gjelder

2.1 På forsikringsstedet

- På medlemmets faste bosted i Norden.
- I annen bolig (enn nevnt ovenfor) som bebos av sikrede innen Norden.

Forsikringen gjelder ikke

➤ Fritidsbolig. Se likevel punkt 2.2.

2.2 Forsikringen gjelder i Norden

- For ting som midlertidig, inntil 3 år, befinner seg utenfor forsikringsstedet.
- På nytt bosted etter flytting.

2.3 Spesielle gyldighetsområder

- Ansvarsforsikringen gjelder i Norden.
- Rettshjelpforsikringen gjelder i Norden.
- Yrkeskadeforsikringen gjelder der lov om yrkeskadeforsikring bestemmer.
- Naturskader og skader ved vind svakere enn storm som inntreffer i Norge.

3. Hva forsikringen omfatter

3.1 Innbo og løsøre

- Innbo og løsøre i hjemmet uten øvre forsikringssum*.
- Enkeltgjenstander og samlinger er begrenset til 300 000 kroner. Med samlinger menes for eksempel frimerker, mynter og andre samleobjekter, men ikke gjenstander som er i bruk for sitt opprinnelige formål.
- Smykker og gull er begrenset til 300 000 kroner.
- Gjenstander kjøpt i utlandet og som ikke er deklartert er begrenset til det beløp for tollfri innførsel som er fastsatt i henhold til tolloven med forskrifter, for tiden 6 000 kroner.

*) For yrkesaktive medlemmer med fast bosted utenfor Norden er samlet forsikringssum begrenset til 300 000 kroner.

Innenfor forsikringssummen omfattes også løsøre som eies av andre, og som sikrede ved lov eller skriftlig avtale har overtatt risikoen for eller har plikt til å forsikre.

I tillegg omfattes

- Penger og verdipapirer med til sammen inntil 25 000 kroner.
- Hobbyveksthus.
- Yrkesløsøre og varer oppbevart på forsikringsstedet med inntil 100 000 kroner, samt yrkesløsøre på sikredes arbeidsplass med inntil
 - 50 000 kroner i bygning/container, eller
 - 10 000 kroner i låsbart garderobeskap
- Gjelder ikke for selvstendig næringsdrivende med fast virksomhet utenfor bostedet.
- Følgende gjenstander omfattes på forsikringsstedet, fra bygning eller privatboligs uteareal, punkt 2.2 over, gjelder ikke for disse gjenstandene:
 - Løst tilbehør og løse deler til privat motorkjøretøy med til sammen inntil 25 000 kroner.
 - Løst tilbehør og løse deler til fritidsbåt med til sammen inntil 25 000 kroner.
 - Vare-/båttilhenger til person-/varebil med inntil 25 000 kroner.
 - Fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK med til sammen inntil 25 000 kroner.
 - Kano, kajakk og seilbrett.
- Gressklipper, snø- og jordfreser og lignende som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t.
- Bygningsmessig tilleggsinnredning bekostet av sikrede når

- innredningen ikke lenger kan utnyttes fordi leieforholdet opphører som følge av skade, eller
- innredningen ikke blir reparert som en del av bygningskaden
- Varmepumper (luft-luft) og fastmontert kjøleaggregat i leid/sameid bolig eller bolig med særskilt boret (borettslagsleilighet).

Forsikringen omfatter ikke

- Motorkjøretøy med fastmontert tilbehør.
- Dekk og felger til motorkjøretøy.

For øvrig er erstatningen for skade på innbo og løsøre begrenset til det tapet som er oppstått, beregnet etter reglene i **punkt 5**.

3.2 Merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade

- Nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av brann-, vann-, hærverk- eller naturskade på bygning. Opphold skal godkjennes av selskapet på forhånd.
- Flyttings- og lagringsutgifter ved nødvendig flytting.
- Utgifter til rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester.
- Nødvendige utgifter til rekonstruksjon av notater, tegninger, fotografier, data og dataprogrammer med til sammen inntil 50 000 kroner. Rekonstruksjonen og utgiftene til dette skal dokumenteres.
- Utgifter til reise og opphold i forbindelse med rekonstruksjon erstattes ikke.
- Utgifter til rekonstruksjon for skader etter bestemmelsen i punkt 4.12 erstattes ikke.
- Tap av gass og vann/annen væske ved brudd, og lekkasje med inntil 25 000 kroner.

Erstatninger som framgår over, kommer i tillegg til avtalt forsikringssum.

3.3 Ansvar

Forsikringen omfatter privatansvar. Se nærmere bestemmelser i punkt 7.

3.4 Rettshjelp

Forsikringen omfatter rettshjelp. Se nærmere bestemmelser i punkt 8.

3.5 Yrkesskade

Dersom sikrede i egenskap av privatperson betraktes som arbeidsgiver i henhold til lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 65, § 2a, står selskapet ansvarlig overfor den skadelidte som er å betrakte som arbeidstaker, i henhold til samme lov. Se nærmere bestemmelser i punkt 9.

3.6 Naturskade

Forsikringen omfatter naturskade. Se nærmere bestemmelser i eget vilkår.

Utover dette erstattes naturskade som rammer antenner og markiser alene når

- antennen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning eller fundament på bakken
- markisen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning

4. Hvilke skader som erstattes

Selskapet erstatter tilfeldige og plutselige skader som framgår under, og utgifter som følge av slike skader.

➤ Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

4.1 Brann

- Brann, det vil si ild som er ute av kontroll.
- Lynnedslag, annet elektrisk fenomen og brudd på elektrisk ledning. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning, også som følge av lyn og tordenvær.
- Eksplosjon.
- Nedsoting.

Skader som ikke erstattes

- Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
- Heksesot - kjemisk sverting.

4.2 Vann og annen væske

Plutselig utstrømming av vann eller annen væske ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse fra

- bygningens røledning med tilknyttet utstyr
- akvarium
- vann som trenger inn gjennom utett yttertak
- vann som trenger inn gjennom utettheter ellers i bygning med inntil 25 000 kroner

Vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet og i en slik mengde at det blir stående vann over gulvet.

Skader som ikke erstattes

- Skade ved vanlig bruk, søl eller kondens.
- Skade ved sopp eller råte.

4.3 Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen

Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen i leid/sameid bolig eller i bolig med særskilt boret.

Skader som ikke erstattes

- Skade som består av riper og avskallinger, uansett årsak.
- Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett uansett årsak/punktering.
- Skade på platetopper til komfyrer for innbygging.

4.4 Vind svakere enn storm

Skade som direkte skyldes vind svakere enn storm.

Skader som ikke erstattes

- Vindskade på båt, veksthus, hageanlegg, antenner, skilt, markiser og lignende.
- Skade som skyldes at nedbør trenger inn i bygning, dersom det ikke også samtidig oppstår fysisk skade på bygningen som skyldes vinden.

4.5 Snøtyngde og takras

Skade som skyldes snøtyngde, snøpress, eller ras på eller fra tak.

4.6 Tyveri og hærverk

4.6.1 Tyveri og hærverk fra bygning/rom i bygning

Tyveri fra bygning/rom i bygning, samt hærverk ved tyveri eller ved ulovlig inntrengning i bygning/rom i bygning.

Erstatningen er begrenset til 75 000 kroner i

- annen bygning enn bolig utenfor forsikringsstedet
- lofts-/kjellerbod, andre boder eller garasje. Begrensningen gjelder likevel ikke ved midlertidig lagring etter skade eller som ledd i flytting

I tillegg erstattes skade på rom i leid/sameid bolig eller bolig med særskilt boret med inntil 40 000 kroner.

4.6.2 Tyveri fra privatboligs uteareal

Tyveri, samt hærverk ved tyveri fra privatboligs uteareal på forsikringsstedet som ikke er fellesareal, erstattes med inntil 25 000 kroner. For tyveri av sykkel, se punkt 4.6.3.

Skader som ikke erstattes

- Tyveri av penger og verdipapirer.

4.6.3 Tyveri av barnevogn, sykkel og tilhenger til sykkel

Ved tyveri av barnevogn, sykkel og tilhenger til sykkel, er erstatningen begrenset til 25 000 kroner per gjenstand

- utenfor forsikringsstedet
- i fellesrom, -bod og -garasje også på forsikringsstedet
- på privatboligs uteareal på forsikringsstedet

4.6.4 Tyveri av personlige eiendeler på sikredes arbeidsplass

Tyveri av personlige eiendeler fra oppbevaringsenhet på sikredes arbeidsplass erstattes med inntil 25 000 kroner.

Skader som ikke erstattes

- Tyveri av penger og verdipapirer.

4.6.5 Tyveri av yrkeslåsøre og varer

Tyveri av yrkeslåsøre og varer fra container og låsbart garderobeskap på sikredes arbeidsplass, se punkt 3.1.

4.6.6 Tyveri fra motorkjøretøy og fritidsbåt

Tyveri av løssøre og yrkesløssøre fra bil, motorsykkkel, fritidsbåt og påmontert låsbar bagasjeboks. CD/DVD-er og lignende media for lyd og bilde erstattes med til sammen inntil 1 500 kroner. Samlet erstatning er begrenset til 25 000 kroner.

Skader som ikke erstattes

➤ Skade på komponenter for lydanlegg til bruk i bil, penger, verdipapirer, smykker og klokker, mobiltelefon, lese- og nettbrett og lignende.

4.7 Ran og overfall

Skade ved ran og overfall erstattes.

Napping av eller fra veske som sikrede bærer på seg erstattes med inntil 25 000 kroner.

4.8 Matvarer i fryser/kjøleskap

Skade på matvarer som følge av utilsiktet temperaturendring.

Skade på fryser/kjøleskap som følge av erstatningsmessig skade på matvarer.

Skaden må straks meldes til selskapet og skadde matvarer skal oppbevares for besiktigelse.

4.9 Skade om bord på fartøy eller installasjon til havs

For sikrede som har fartøyet eller installasjonen som arbeidsplass, erstattes skade på personlige eiendeler ved forlis, havari og ved tyveri, med inntil 25 000 kroner.

Det gjøres fradrag for beløp som sikrede har krav på fra arbeidsgiver i følge lov eller overenskomst.

4.10 Flytteforsikring

Forsikringen omfatter flytting til ny bolig innenfor Norden og erstatter tilfeldige og plutselige skader som oppstår på det forsikrede innbo og løssøre under

- transport
- ut- og innbæring mellom bolig og bil

Skade ved tyveri er begrenset til 100 000 kroner.

For enkeltgjenstander og samlinger er erstatningen begrenset til 100 000 kroner.

Skader som ikke erstattes

- Tyveri i forbindelse med flytting utført av transportbyrå (firma), idrettslag, forening og lignende.
- Skade som består av riper, avskallinger, flekker og lignende.
- Skade på båt/påhengsmotor, tilhenger og hobbyveksthus.
- Skade på penger og verdipapirer.
- Skade på piano eller flygel.
- Skade på, eller tap av, dyr eller planter.

4.11 Sanering av Veggedyr

Utgifter til å sanere Veggedyr på medlemmets faste bosted i Norden, erstattes inntil 25 000 kroner.

4.12 Annen skade på innbo

Annen tilfeldig og plutselig fysisk skade på de forsikrede gjenstander enn de som framgår av punktene over.

Unntakene og begrensningene som framgår der, gjelder også for dette punktet. Likevel erstattes bruddskade på platetopper til komfyrer for innbygging i leid/sameid bolig eller bolig med særskilt boret (borettslagsleilighet).

Følgende begrensninger gjelder

For skader oppstått utenfor medlemmets bosted er erstatningen begrenset til 25 000 kroner.

Skader som ikke erstattes

- Skade som oppstår på sports- og fritidsutstyr når det brukes til sitt opprinnelige formål.
- Skade som består av riper, avskallinger, flekker og lignende.
- Skade som skyldes tingens egne mangler, feil eller svakheter, også dersom dette skyldes slitasje, bruk eller alder.
- Skade forårsaket av kjæledyr, som urinering, avføring, biting, gnaging, kloring og lignende.
- Skade forårsaket av kondens/fukt.
- Skade forårsaket av bakterier og insekter.
- Underslag eller bedrageri.
- Ting som er mistet eller ødelagt når skadeårsaken er ukjent.
- Skade på/tap av
 - dyr. Likevel erstattes skade på innhold i akvarium som følge av bruddskade på akvarieglasset.
 - båt/påhengsmotor, tilhenger og hobbyveksthus med vekster
 - frimerker, mynter, penger og verdipapirer
 - yrkesløsøre og varer
 - utleiet løsøre
- Utgifter til rekonstruksjon.

4.13 Bygningsmessig endring for rullestolbruker

Dersom et medlem av husstanden er blitt varig invalid som følge av ulykkeskade, erstattes utgifter til bygningsmessige endringer tilpasset bruk av rullestol. Det samme gjelder dersom barn i husstanden blir født med handikap og har behov for rullestol.

Hvis det fysiske handikap først viser seg når barnet skal begynne å gå og da vil ha behov for rullestol, må det dokumenteres at barnet hadde dette handikapet ved fødselen.

Ovennevnte gjelder også adopterte barn hvis det kan legges fram dokumentasjon på at barnets handikap er medfødt.

Forsikringstilfellet må ha inntruffet i forsikringstiden og utgiftene må være påløpt innen 10 år regnet fra ulykken eller fødselstidspunktet.

Det er kun ombygningskostnader i den boligen som bebos ved forsikringstilfellets inntreden som erstattes. Selskapet skal gi en forhåndsgodkjenning før ombygningsarbeidene starter.

Erstatningen er begrenset til 300 000 kroner ved hvert skadetilfelle.

5. Erstatningsberegning

5.1 Oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør
- reparasjon
- at selskapet skaffer tilsvarende, eller vesentlige tilsvarende, gjenstand

Erstatningen ved kontantoppgjør kan ikke overstige det beløp selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 prosent i forhold til normalpriser. Det beregnes ikke merverdiavgift av arbeidspenger ved kontantoppgjør.

Ved reparasjon eller gjenanskaffelse har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

5.2 Hvordan erstatningen blir beregnet

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff, ut i fra prisene på skadedagen. Gjenanskaffelseprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra.

Der det er angitt summe i forsikringsbevis eller vilkår, erstattes skaden inntil de angitte summer.

5.3 Erstatningsregler for innbo

Fradrag i gjenanskaffelseprisen vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelsen mindre enn 1/3 av gjenanskaffelsesprisen, gjøres det likevel ikke fradrag.

Spesielle fradragsregler:

Gjenstander:	Fradrag per påbegynt år,	
	Fradragsfrie år:	maks 80 %:
Hvite-/brunevarer og andre elektriske maskiner/apparater	5	10 %
Elektronisk utstyr med tilbehør, for eksempel datamaskin, mobiltelefon og spillkonsoll	1	20 %
Sykkel	5	20 %
Briller	1	10 %

Gjenstander med samleinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger og lignende, erstattes med markedspris.

Gjenstander eieren har overtatt som brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes med markedspris.

Perler, edelstener, smykker og andre gjenstander av edelt metall, erstattes med gjenanskaffelsespris.

5.4 Skjønn

Fastssettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Reglene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

5.5 Gjenstander som kommer til rette

Kommer gjenstander til rette etter at erstatning er utbetalt, har sikrede rett til å kjøpe gjenstanden tilbake fra selskapet. Erstatningen må i så fall tilbakebetales til selskapet.

6. Egenandel

I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på 3 000 kroner, hvis ikke annet framgår av de spesielle egenandelsbestemmelsene nedenfor. Se også punkt 11.2 om egenandelsfordeler for husstander med flere medlemmer.

Skal erstatningen avkortet/settes ned, gjøres dette før egenandelen er fratrukket. Har sikrede flere forsikrede ting i selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

Når det gjøres fradrag for verdiforringelse i henhold til punkt 5 og dette fradraget overstiger den avtalte egenandel, trekkes ikke egenandel. Utgjør fradraget mindre enn den avtalte egenandel, trekkes kun egenandel.

6.1 Ved montert skadeforebyggende tiltak

Dersom FG* - godkjente sikkerhetstiltak er montert og i drift på skadetidspunktet, reduseres avtalt egenandel med inntil 3 000 kroner for

- tyverialarm ved tyveriskader
- brannalarm ved brannskader
- vannalarm/automatisk vannstopper på hovedinntaket ved innvendige rørskader
- skade som alene rammer sikkerhetsutstyret som framgår over

6.2 Tyveri av sykkel

3 000 kroner. Ved tyveri av sykkel som er registrert i FG* - godkjent sykkelregister er egenandelen 1 500 kroner.

6.3 Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen

1 500 kroner.

6.4 Ansvar

3 000 kroner.

6.5 Rettshjelp

3 000 kroner med tillegg på 20 prosent av overskytende utgifter. Det trekkes bare én egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

6.6 Naturskade

Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til lov om naturskadeforsikring. For tiden 8 000 kroner.

* FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd

7. Ansvar

7.1 Hva forsikringen omfatter

Sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, i egenskap av privatperson. Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til 5 000 000 kroner for hvert skadetilfelle.

Forsikringen omfatter ikke

- a) Ansvar som bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.
- b) Ansvar for skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv eller noen annen på sikredes vegne tar hånd om for leie, lån, bruk og oppbevaring.
- c) Ansvar for oppreisning etter skadeserstatningsloven, jf. §§ 3-5 og 3-6, bøter og lignende.
- d) Ansvar overfor medlemmer av den sikredes familie, herunder ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn/ barnebarn/samboers barn og disse personers ektefeller/samboere.
- e) Ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse.
- f) Ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget framdriftsmotor, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy (ekskl. modellfly) eller registrert trav- eller galopphest som trenes for eller deltar i løp.
Likevel erstattes ansvar som eier, fører eller bruker av
 - rullestol, elektrisk tråsykkel, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 25 km/t
 - hangglider/paraglider uten motor
 - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk
 - seilbrett/surfebrett
- g) Ansvar for skade på ting oppstått ved maskingravings-, sprengnings-, pelings- eller rivingsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
Likevel erstattes sikredes ansvar i egenskap av byggherre for bygg under oppføring på den forsikrede eiendom.
- h) Det objektive foreldreansvaret for barns skadeforvoldelse, jf. skadeserstatningslovens § 1-2, nr. 2.

- i) Ansvar i yrke eller erverv.
- j) Ansvar for skade som sikrede har voldt forsettlig, jf. forsikringsavtaleloven § 4-9 og 4-14.
- k) Ansvar ved forurensning dersom årsaken til forurensningen ikke er tilfeldig og plutselig.
- l) Ansvar ved overføring av smittsom sykdom.
- m) Styreansvar.
- n) Ansvar som eier av fast eiendom.

7.2 Hvilke skader som erstattes

- Personskade, det vil si død, skade eller sykdom som er påført en person.
- Tingskade, det vil si løsøre, dyr eller fast eiendom som er tapt eller påført fysisk skade.
- Økonomisk tap som følge av den fysiske skaden.

Skaden må være konstatert i forsikringstiden. Alle skader som skyldes samme skadevoldende begivenhet, regnes som ett skadetilfelle, og relateres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

7.3 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Bli det reist erstatningskrav mot sikrede, eller det kan ventes at krav vil bli reist, må selskapet underrettes så raskt som mulig. Ved erstatningskrav mot sikrede eller direkte mot selskapet, plikter sikrede for egen regning

- å gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen
- å utføre de undersøkelser og utredninger selskapet finner nødvendig
- å møte ved forhandlinger eller rettergang

Uten selskapets godkjenning må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

7.4 Selskapets plikter ved skadetilfelle

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter selskapet

- å utrede om det foreligger erstatningsansvar
- å forhandle med skadelidte
- å føre saken for domstolene om nødvendig

Selskapets egne kostnader i forbindelse med saken kommer i tillegg til forsikringssummen.

Utgifter til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt eller godkjent betales av selskapet.

Dersom erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles kostnadene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å inngå forlik i saken eller betale kravet innenfor forsikringssummen, betaler selskapet ikke videre utgifter ved saken.

Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Framsettes krav om erstatning direkte mot selskapet, skal selskapet varsle sikrede så raskt som mulig og holde sikrede underrettet om videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelse overfor skadelidte binder ikke sikrede.

8. Rettshjelp

8.1 Hva forsikringen omfatter

- Nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere jf. domstoloven § 218, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av privatperson.
- Rettshjelputgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelser og lignende erstattes ikke.
Likevel erstattes sikredes andel av utgifter når nevnte juridiske personer representerer sikrede i den egenskap som er nevnt over.
- Utgifter til rettsbehandling.
- Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, erstattes når det er godkjent av selskapet på forhånd.
- Utgifter til vitner erstattes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.
- Idømte saksomkostninger erstattes i første instans.
- Idømte saksomkostninger erstattes ikke når sikrede er ankende part eller motanker.
- Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Den samlede erstatning ved hver tvist er 100 000 kroner, se erstatningsberegning punkt 8.3.

8.2 Hvilke tvister som erstattes

Tvist som har oppstått mens forsikringen var i kraft. Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1.

8.2.1 Definisjon av tvist

Med tvist menes at et krav er framsatt og bestridt. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

8.2.2 Tvist oppstått etter at boligen er solgt, eller ved kjøp av ny bolig

Dersom den forsikrede leilighet, se definisjon punkt 8.2.3 c), er solgt og forsikringen i selskapet opphørte i forbindelse med salget, erstattes rettshjelputgifter ved tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier.

Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig som sikrede ennå ikke har flyttet inn i og avtalt egen forsikring på, erstattes rettshjelputgifter dersom nåværende bolig var forsikret i selskapet på kjøpstidspunktet. Dette gjelder også tvist med selger ved kjøp av tomt for bygging av egen bolig.

8.2.3 Tvister som ikke erstattes

- a) Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.

- b) Tvist som gjelder fast eiendom utenfor Norden eller rene avtaletvister.
- c) Tvist som gjelder annen fast eiendom enn leilighet som bebos av sikrede. Med leilighet menes her bolig hvor sikrede ikke selv kan kjøpe bygningsforsikring med rettshjelpdekning. Se likevel punkt 8.2.2 vedrørende tvist ved kjøp av ny bolig.
- d) Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.
- e) Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til sikredes leilighet.
- f) Tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
- g) Tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med egen framdriftsmotor, båt, vannjet, luftfartøy (ikke modellfly) registrert trav-/ galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.
Likevel erstattes tvist som gjelder
- rullestol, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende, som ikke kan oppnå en hastighet over 25 km/t
 - hangglider/paraglider uten motor
 - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk
 - seilbrett/surfebrett
- h) Straffesak og ærekrenkelsessak. Likevel erstattes sikredes utgifter når denne i slik sak krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt.
- i) Ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å tilegne seg rettighet over annen eiendom.
- j) Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel erstattes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. Utgifter til advokat under forvaltningsbehandlingen erstattes ikke.
- k) Tvist i saker om personskade, hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel erstattes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor saksomkostningsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistelovens bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift.

8.3 Erstatningsregler for rettshjelp

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til 100 000 kroner selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i flere forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpforsikring under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel erstattes slike saksomkostninger

når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Tvist må snarest mulig meldes skriftlig til selskapet, senest ett år etter at tvisten er oppstått og advokat er engasjert. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet, eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv den advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og omkostninger forårsaket uten rimelig grunn må sikrede betale selv.

Før saksanlegg erstatte forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg erstattes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, i henhold til tvistelovens § 20-5.

Er det flere parter på samme side med tilsvarende interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves erstattet under forsikringen.

Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats.

Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

8.3.1 Saksomkostninger ved forlik

Har sikrede blitt tilkjent saksomkostninger i første instans og saken blir anket, skal selskapet godkjenne forliket dersom partene ønsker å bære hver sine omkostninger. Uten slik godkjenning bærer sikrede omkostningene selv.

9. Yrkesskade

Dersom sikrede i egenskap av privatperson betraktes som arbeidsgiver i henhold til lov om yrkesskadeforsikring 16. juni 1989 nr. 65, § 2a, står selskapet ansvarlig overfor den skadelidte som er å betrakte som arbeidstaker, i henhold til samme lov.

Yrkesskadeforsikringsloven gjelder ikke for

- ulønnet arbeid eller verv som utføres for privatpersoner eller for private organisasjoner, foreninger m v.
- enkeltstående arbeidsoppdrag som utføres for privatpersoner
- arbeid som utføres for privatpersoner når gjennomsnittlig arbeidstid utgjør mindre enn 10 timer pr uke

For yrkesskadeforsikring er det ingen sumbegrensning eller egenandel. Erstatningen beregnes etter gjeldende forskrifter om standardisert erstatning etter lov av 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring.

10. Når medlemmet faller bort

Hvis medlemmet dør i tidsrommet 1. januar - 30. juni, utløper forsikringen 31. desember samme år. Hvis dødsfallet inntreffer i tidsrommet 1. juli - 31. desember, utløper forsikringen 30. juni påfølgende kalenderår.

Gjenlevende ektefelle/samboer/registrert partner kan om forbundet samtykker i det, fortsette med den kollektive ordning ved å innbetale årspremien forskuddsvis til SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Den etterlatte inntreffer da som forsikringstaker i stedet for "medlemmet" i følge vilkårene.

11. Fordeler for husstander med flere medlemmer

11.1 Forhøyede forsikringssummer

Er det flere personer i samme husstand som har LOfavør Kollektiv hjemforsikring (medlem), vil det i de tilfeller vilkårene begrenser erstatningssommene til faste kronebeløp som hovedregel kunne kreves erstatning inntil det beløp som svarer til antall medlemmer.

Denne forhøyede dekningen gjelder følgende punkt i vilkårene:

- 3.1: Enkeltgjenstander, samlinger, penger, verdipapirer m v, hobbyveksthus, yrkesløsøre og varer, løse deler og løst tilbehør til privat motorkjøretøy, vare-/båttilhenger, fritidsbåt og påhengsmotor.
- 3.2: Rekonstruksjonsutgifter.
- 4.6: Tyveri og hærværk.
- 4.7: Ran og overfall
- 4.13: Bygningsmessig endring for rullestolbruker
- 7: Erstatningsansvar.

I disse tilfellene forhøyes erstatningsgrensen ved hver skade til det faste kronebeløpet multiplisert med antall medlemmer. SpareBank 1 Skadeforsikring AS samlede erstatningsplikt er begrenset til denne forhøyede erstatningsgrensen, selv om flere sikrede blir rammet av skade ved ett og samme tilfelle.

11.2 Egenandel

I de tilfeller flere personer i samme husstand har LOfavør Kollektiv hjemforsikring,

fratrekkes ikke egenandel ved skader, bortsett fra ved rettshjelp se punkt 6.5 og naturskade se punkt 6.6.

Imidlertid vil det ved skade i henhold til punkt 4.12 kun erstattes skader som er større enn 1 000 kroner.

12. Fordeler for flere medlemmer på samme arbeidsplass

Ved skade på ting som brukes i fellesskap av flere sikrede, og som befinner seg på eller i tilknytning til arbeidsplassen, fratrekkes ingen egenandel.

Vilkår

Naturskade

Vilkårs id: FFE-001.001-001 av 27.12.2012

1. Hva forsikringen omfatter

Brannforsikrede objekter i Norge.

Når forsikret objekt er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfattes naturskader på gårdsplass, hage og hageanlegg inkludert utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang i tilknytning til bygningen begrenset oppad til 5 dekar. I tillegg omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som framgår over.

For øvrige bygninger omfattes kun utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang i tillegg til bygning.

1.1 Redningsutgifter

- Er forsikret objekt skadd eller direkte truet ved utløst naturulykke, erstattes nødvendige redningsutgifter inntil gjenoppføringsprisen, jf. forsikringsavtaleloven.
- For annet enn bygning: gjenanskaffelsesprisen.

Forsikringen omfatter ikke

- Skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter og gjenstander i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. Selskapet erstatter likevel naturskade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
- Gjenstander som det ikke er naturlig å brannforsikre, for eksempel bruer, klopper, moloer, stein- og betongbrygger, damanlegg, tunneler og lignende.
- Flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkludert feste på land.
- Byggverk eller gjenstander i dette når byggverket er oppført etter at det for

vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadelovens § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.

- Antenner, skilt, markiser og lignende.

Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre erstattes ikke.

2. Hvilke skader som erstattes

Skader som direkte skyldes naturulykke som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. § 1 i Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.

Skader som ikke erstattes

- Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
- Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte og lignende.

3. Andre spesielle bestemmelser om naturskade

Blir det etter naturskade på byggverk tinglyst erklæring etter naturskadelovens § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade og utgiftene til utbedringen er 60 prosent eller mer av gjenoppføringsprisen for det skadde byggverk, svarer selskapet for den økning i skade som nektning av reparasjon/gjenoppføring medfører.

Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når

- skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for ikke å ha forebygget skaden eller hindret dens omfang. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, vedkommendes mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.
- forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen. Overskrides denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

4. Ankenemnda for Statens naturskadefond

Er det tvil om at

- det foreligger naturskade,
- det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer, eller
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning på grunn av svak konstruksjon, dårlig vedlikehold m v (se ovenfor) er tilstede, kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

Generelle vilkår skadeforsikring Vilkårs id: FFE-000.001-001 av 27.12.2012

Med skadeforsikring menes forsikring mot skade på eller tap av ting, rettigheter eller andre fordeler, forsikring mot erstatningsansvar eller kostnader og annen forsikring som ikke er personforsikring.

Bransjevilkårene gjelder i den grad de ikke er fraveket i forsikringsbeviset. Teksten i beviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Generelle vilkår gjelder i den utstrekning de ikke er fraveket i de enkelte bransjevilkår eller i forsikringsbeviset.

1. Melding om skade

Når skade er inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold gi selskapet melding om skaden, og i tillegg gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Sikrede skal medvirke til at skaden kan besiktiges på selskapets anmodning. De skadde gjenstander skal holdes tilgjengelige for besiktigelse. Selskapet oppnevner takstmann.

Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

Selskapet forbeholder seg retten til å kunne undersøke den skadde gjenstand eller deler av den skadde gjenstand, herunder midlertidig fjerne disse fra skadestedet, i den utstrekning dette er nødvendig for å klarlegge årsaksforhold og selskapets erstatningsansvar.

Brann , innbrudd , og hæverksskade, ran/overfall skal umiddelbart meldes til politiet. Andre skader skal meldes til politiet hvis selskapet forlanger det.

For motorforsikring skal sammenstøt med dyr umiddelbart meldes politi eller viltneemd på stedet.

På reise skal tap av ting umiddelbart meldes til politiet. Transportskader skal straks etter transporten meldes til transportør, da transportør som regel er ansvarlig for slike skader. Andre skader skal meldes til politiet hvis selskapet forlanger det.

Hvis forsikret dyr blir borte, skal dette meldes til politiet og selskapet, og det skal etterlyses ved annonsering.

Se for øvrig bestemmelsen om meldefrist og foreldelse i punkt 6 .

2. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte

eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med

- jordskjelv og vulkanske utbrudd
 - krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden
 - terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, nukleær, radioaktiv eller annen form for forurensning
- Selskapet svarer likevel for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står sammenheng med annen form for terrorhandling, med inntil kr 100 000 000 pr kalenderår. Erstatningssummens endelige størrelse beregnes ved kalenderårets slutt. Overstiges denne grensen, vil erstatningen for den enkelte skadelidte bli redusert forholdsmessig.
- Forsikrede ting som befinner seg utenfor Norden, erstattes ikke som følge av terrorhandling. Med terrorhandling forstås enhver skadevoldende handling som har til hensikt å forårsake alvorlig person- eller tingskade eller annet betydelig tap for å utøve innflytelse av politisk, religiøs eller annen ideologisk art eller for å framkalle frykt i befolkningen.
- atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se atomenergilooven av 12. mai 1972 nr 28, § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium m v av 18. juni 1938 nr 1.

3. Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårenes punkt om skadeoppgjør, gjelder følgende bestemmelser om framgangsmåten:

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han/hun velger. Før skjønnen velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnen foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgis sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn.

Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.

Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet likevel alle omkostninger ved skjønnnet hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del.

4. Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i § 8-4 eller § 18-4 i Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, nr 69 (FAL) - som blant annet innebærer at sikrede har krav på rente av sitt tilgodehavende når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet.

5. Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse og selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf FAL §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

6. Meldeplikt og foreldelse

Selskapet er fri for ansvar hvis sikrede ikke har meldt kravet til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det. Jf FAL §§ 8-5 og 18-5.

Sikredes krav foreldes også etter bestemmelsene i FAL § 8-6 eller § 18-6.

7. Oppsigelse i forsikringstiden

7.1 Forsikringstakers rett til å si opp forsikringen

Forsikringstakeren kan si opp forsikringen dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner. Skadeforsikring, syke- eller ulykkesforsikring kan forsikringstakeren også si opp for flytting til et annet selskap. Ved flytting skal forsikringstakeren varsle selskapet med en frist på minst 1 måned. Det skal dessuten i varselet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen. Jf FAL § 3-6 eller § 12-3.

For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som er omfattet av FAL § 1-3, annet ledd bokstavene a-e, har forsikringstakeren bare rett til å si opp forsikringsavtalen fra utløpet av forsikringstiden. Varsel må være selskapet i hende innen forsikringstidens utløp. Jf FAL § 3-6.

7.2 Selskapets rett til å si opp forsikringen

Selskapet kan si opp forsikringen

- med øyeblikkelig virkning, hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, jf FAL § 4-3 eller § 13-3.
- med en ukes varsel hvis det foreligger svik ved skadeoppgjøret, jf FAL § 8-1 eller § 18-1.

- med 14 dagers varsel, hvis det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, jf FAL § 4-3 eller §13-3.
- med 2 måneders oppsigelsesfrist ved skade
 - hvis sikrede har voldt skaden forsettelig eller ved grov uaktsomhet.
 - hvis sikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift.
 - hvis sikrede bevisst har gitt uriktige opplysninger ved skadeoppjøret - selv om selskapet har utbetalt erstatning.
 - hvis skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, og oppsigelsen er rimelig Jf FAL § 3-7 eller § 12-4.
- med 2 måneders oppsigelsesfrist, hvis bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at selskapet ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse.
 - er av betydning for selskapets mulighet til å gjenforsikre. Jf FAL § 3-7 eller § 12-4.
- med 2 måneders oppsigelsesfrist, ved gjentatte forsinkede premieinnbetalinger under denne eller andre avtaler med selskapet. Jf FAL § 3-7 eller § 12-4.

8. Unnlatt fornyelse av forsikringen, endring av vilkår og premie

8.1 Forsikringstakerens rett til å unnlate fornyelse av forsikringen

Forsikring som gjelder for en tid av minst ett år, fornyes automatisk for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren innen forsikringstidens utløp varsler selskapet om at forsikringen ikke ønskes fornyet, jf FAL § 3-4.

8.2 Selskapets rett til å unnlate fornyelse av forsikringen

Hvis selskapet ikke ønsker å fornye forsikringsavtalen, må selskapet varsle forsikringstakeren 2 måneder før utløpet av forsikringstiden, jf FAL § 3-5.

8.3 Endring av vilkår og premie

Selskapet kan endre forsikringsvilkår og premie. Endringene blir gjeldende fra fornyelsesdag, jf FAL § 3-3.

9. Varighet for forsikringsavtalen og beregning av premie

9.1 Når forsikringen begynner å gjelde

Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er akseptert av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00 00.

Forsikringen gjelder til kl 24 00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser. Det er en forutsetning at premien skal være betalt innen den tid som framgår av betalingsvarselet.

9.2 Kontantklausul

Når det er bestemt i avtalen - og inntatt i forsikringsbeviset - at premien skal betales for avtalen begynner å løpe, svarer selskapet ikke for skader som inntreffer før betaling er skjedd. Jf FAL § 5-1 eller §14-1.

9.3 Endringer/utvidelser

Dersom premien for endring eller utvidelse av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

9.4 Opphør av løpende forsikring i avtaleperioden

Opphører en løpende forsikring i avtaleperioden, skal premien som godskrives forsikringstakeren utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden, med mindre noe annet framgår av det enkelte forsikringsvilkår. Jf FAL §§ 3-9 og 12-5.

9.5 Termintillegg

Ved terminvis premiebetaling beregnes et termintillegg.

9.6 Manglende betaling

Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel om premiebetaling ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. Selskapet har i slike tilfeller krav på tilleggspremie (etterkravspremie) for inntil 60 dager utover den tiden som selskapet har vært i ansvar. Avtalen, eller de deler av avtalen som den manglende betalingen gjelder, blir annullert. Etterkravspremien må betales selv om forsikringen eventuelt blir gjenopptatt. Ny forsikringsperiode vil i så fall starte fra gjenopptakstidspunktet.

10. Selskapets rett til å motregne i erstatningen

I en erstatning som tilfaller forsikringstakeren, har selskapet rett til å motregne med forfalt premie fra samme eller andre forsikringsforhold med selskapet, jf FAL § 8-3.

I erstatning som tilfaller en medforsikret tredjeperson eller skadelidt under en ansvarsforsikring, kan selskapet motregne med premie fra samme forsikringsforhold som er forfalt i løpet av de siste to år før erstatningsutbetalingen, jf FAL § 8-3.

11. Utbetaling fra selskapet

Utbetalinger fra selskapet, herunder erstatningsbeløp og ubenyttet premie, overføres til det bankkontonummer som siste faktura ble betalt fra, dersom ikke annet er oppgitt fra forsikringstaker eller annen berettiget. Dersom kontonummeret ikke er opplyst, kan selskapet belaste forsikringstakeren for et gebyr tilsvarende kostnadene ved utbetalingen.

12. Identifikasjon

Ved forsikring av motorvogner, fartøyer, luftfartøyer og husdyr vil bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis kan bortfalle som følge av sikredes handlinger eller unnlater, få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlater fra personer som med sikredes samtykke er ansvarlig for forsikringsgjenstanden, jf FAL § 4-11, punkt a.

Ved forsikring av bolig, privat fritidssted og innbo vil bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis kan bortfalle som følge av sikredes handlinger eller unn-

latelser, få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlaterer fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold, jf FAL § 4-11, punkt b.

Ved forsikring som har tilknytning til næringsvirksomhet - unntatt motorvogn - vil bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis kan bortfalle som følge av sikredes handlinger eller unnlaterer, få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlaterer gjort av ansatt som har ansvaret for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

Det samme gjelder andre personer som forsikringstaker, eller noen som forsikringstaker identifiseres med, har satt til å ivareta bestemte funksjoner eller gjøremål. Jf FAL § 4-11.

13. Lovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

14. Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

15. Norske lover og lovgivning

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke kommer i strid med lov nr 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

16. Verneting

Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

17. Valuta

Premiebeløp, forsikringssummer, erstatningsbeløp m v som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet framgår av vilkår eller forsikringsbevis.

